

novičke

april 2001

Izrazite svoje mnenje v priloženi anketi * Ob predstavitvi Poročila o človekovem razvoju * Izobraževanje odraslih v Sloveniji - Izvajalci in programi 2001/2002 *	3-8	DOMAČE NOVIČKE
Bodite predlagatelj dobitnikov priznanj *	9	TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2001
Jezikovna zbirna mapa ali jezikovni portfolijo	10-12	EVROPSKO LETO JEZIKOV
Vseživljenjsko učenje odraslih v Evropi znanja	13-16	UTRINKI IZ SVETA
Motivi in cilji izobraževanja odraslih na Goriškem * Združevanje leve in desne možganske polovice *	17-19	KOTIČEK JE VAŠ
Vseživljenjsko učenje – stanje in perspektive * Razvoj in napredovanje pedagoških in andragoških kadrov s poudarkom na izobraževanju odraslih * Izobraževanje v gospodarstvu: od vseživljenjskega izobraževanja do učeče se organizacije	20-24	PRIPRAVLJAMO/ PRIPRAVLJAJO
Razpis: Ponudimo odraslim kakovostno srednjo šolo * Aktualne informacije	25-30	OBVESTILA
Ustvarjanje človeškega kapitala	31	POSVETI, KONFERENCE
	32	NOVOSTI IZ KNJIŽNICE

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so skupni informativni bilten za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimoboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

Prejemniki Novičk so posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljskih organizacijah).

V Novičkah objavljamo tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:

- opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
- razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
- sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnostih;
- podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
- sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
- novosti v upravljanju in zakonodaji;
- statistične podatke;
- mnenja, stališča in predloge;
- podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
- podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
- prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novosti s knjižnega trga;
- novosti iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.

V Novičkah objavljamo kratke, jednate, objektivne in nepristranske informacije.

Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za stike s tujino izdamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku.

Prejemnikom Novičke pošiljamo brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.

Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS.

Odgovorni osebi: mag. Zvonka Pangerc Pahernik, vodja Informacijskega središča, in mag. Maja Korošak, urednica.

Oblikovanje: Lina design

Prelom: Solos d.o.o.

Tisk: Tiskarna Štok

Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana, telefon: 01 5842 560, faks: 01 5245 881, internet: www.acs.si, el. naslov: maja.korosak@acs.si

Novičke lahko preberete tudi na internetu: www.acs.si/novicke/slo.html

ISSN 1408-6484. Naklada 2.800 izvodov

DOMAČE NOVIČKE

Premislek o Novičkah

Izrazite svoje mnenje v priloženi anketi

Pomlad je čas vpeljevanja sprememb, deseta obletnica delovanja Andragoškega centra Republike Slovenije pa razlog več za to, da smo se v uredništvu Novičk lotili nekaterih novosti. Najprej je tu nova grafična podoba Novičk, ki jo uvajamo in dograjujemo že vse od januarja dalje. Prinaša dobrodošlo osvežitev barv in oblik pa tudi večjo preglednost. Tako je že iz naslovnice razvidno, kje naj bralec poišče članke, ki ga posebej zanimajo, medtem ko so dejavnosti Andragoškega centra, ki nagovarjajo ne le strokovno temveč tudi najširšo javnost, izpostavljene v oglasih na zadnjih straneh biltena.

Že kar nekaj časa so Novičke dostopne tudi v internetu, na spletni strani ACS (el. naslov: www.acs.si/novicke). V formatu PDF (Portable Document Format) so na voljo za branje in tiskanje, saj verjamemo, da ste bralci že navajeni programske opreme Acrobat Reader, ki jo lahko brezplačno namestite na svoj računalnik in ki predstavlja uporabniku prijazen vmesnik za delo s tovrstnimi datotekami. V želji, da bi ta različica Novičk bralcem nudila vse možnosti, ki odlikujejo tiskani bilten in še kaj več, jih opremljamo tudi s kazalom, ki omogoča neposreden dostop do izbranih vsebin.

Na odločitve o tem, kateri različici Novičk bralec daje prednost, vpliva dejstvo, da ga tiskane Novičke opomnijo nase, medtem ko se mora na izid elektronskih Novičk ob koncu vsakega meseca spomniti sam. Da bi se tej pomanjkljivosti izognili, bomo v naslednjem mesecu uvedli **NOVOST: možnost prijavljanja na elektronski seznam prejemnikov Novičk**. Ta bo deloval tako, da bodo bralci ob vsakokratni namestitvi nove izdaje Novičk na spletni strani o tem obveščeni na njihov elektronski naslov, sporočilo pa bo vsebovalo tudi elektronsko povezavo na spletni naslov Novičk. Vabimo vas torej, da konec maja obiščete spletno stran Novičk in se z navedbo vašega elektronskega naslova vpišete na omenjeni seznam, že zdaj pa to lahko storite s tem, da nam v točki 3 v priloženi anketi zaupate vaš elektronski naslov.

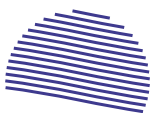
Izdajanje elektronskih Novičk namreč ne pomeni le sledenja sodobnim informacijsko-komunikacijskim trendom, temveč je del naših prizadevanj, da bi Novičke ohranili in jih

približali čim večjemu številu bralcev. Bilten izdajamo že deveto leto in vsa ta leta si prizadevamo, da bi ga brezplačno dostavljali vsem posameznikom in ustanovam, ki jih razvoj izobraževanja odraslih v Sloveniji zanima in si želijo primerne obveščeni. Novičke pa uporabljamo tudi kot promocijsko gradivo, saj bi radi na pomen in vlogo kulture izobraževanja odraslih opozorili vse, ki jo lahko sooblikujejo (izvajalce in organizatorje izobraževanja), ki o njej soodločajo (upravne organe na državni in lokalni ravni), ki o njej poročajo in jo širijo (predstavnik medijev) ter najširšo javnost (na primer prek knjižnic). Trenutno prejema slovensko izdajo Novičk 2.800 posameznikov in ustanov, angleško pa 1.100. Omenjena politika izdajanja Novičk nam povzroča nemalo težav, saj financerji naših dejavnosti (Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve ter Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport) sicer priznavajo pomen Novičk, manj razumevanja pa kažejo za pokrivanje stroškov njihove izpeljave.

S priloženo anketo bi radi ugotovili, ali (oziroma v kolikšni meri) lahko tiskani bilten nadomestimo z njegovo elektronsko obliko in tako zmanjšamo stroške izdajanja, zato bralce prosimo, da se opredelite glede tega, kaj vam je bližje in kakšno je vaše mnenje o Novičkih nasploh. Obenem vas prosimo, da natančno navedete vaš naslov, saj bi želeli posodobiti tudi register naslovnikov. O rezultatih ankete vas bomo vsekakor obvestili v eni od naslednjih izdaj Novičk, uporabili pa jih bomo tudi za pogovore z našimi financerji, v katerih bomo utemeljevali nadaljnje izhajanje Novičk, zato vas prosimo za čim večji in hitrejši odziv (rok: 15. maj).

Omenimo še, da se bo s 1. majem zamenjala urednica Novičk. Vse od marca 1998 pa do aprilske izdaje 2001 je Novičke vzorno urejala mag. Maja Korošak, ki se ji ob tej priložnosti zahvaljujemo za strokovno in prizadevno sodelovanje. Hkrati pozdravljamo na delovnem mestu urednice Novičk Nevenko Kocijančič, pedagoginjo in slavistko, ki bo odslej sodelovala s pisci člankov, oblikovalci in drugimi odgovornimi za to, da vas bodo Novičke še dalje obveščale o aktualnih dogodkih na področju izobraževanja odraslih doma in v tujini, ozaveščale o pomenu izobraževanja in učenja v sodobnih razmerah, vabile na zanimive izobraževalne dogodke in srečanja, vas seznanjale s projekti Andragoškega centra in novostmi v naši knjižnici ter vas – ne nazadnje - izzvale, da prispevate svoj članek ali kritično mnenje. Vsekakor se veselimo nadaljnjega sodelovanja z vami – z nekaterimi prav gotovo še naprej prek oprijemljive, tiskane različice Novičk, z drugimi pa prek svetovnega spleta.

mag. Zvonka Pangerc Pahernik, ACS

Z ministrstva za delo, družino in socialne zadeve Ob predstavitvi Poročila o človekovem razvoju

28. marca je bilo v Cankarjevem domu predstavljeno Nacionalno poročilo o človekovem razvoju in dr. Vlado Dimovski, minister za delo, družino in socialne zadeve, je ob tej priložnosti imel govor. Objavljamo ga v nekoliko skrajšani obliki.

Uredništvo

Za komentar sem bil zaprošen kot ekonomist, vendar ga v svoji sedanji funkciji zgolj kot ekonomist ne morem več dati. Priznam, da sem se zamislil ob tem, kar je v uvodu zapisala urednica Marta Gregorič, da se politika "več kot pričakovano – do *Poročila* ni izrekla". Morda visoka uvrstitev Slovenije na lestvici 174 držav zbuja vtis, da ni razloga za razburjanje. Morda kljub vsemu na nekatera vprašanja, ki jih odpre vsakoletno poročilo, kot na primer na letošnje o naših vrednotah, še nismo tako pripravljeni, da bi se jim na ravni nacionalne politike znali pravilno posvetiti in bi se jih upali lotiti reševati.

Vsekakor pa sem osebno prepričan in želim to tudi izrecno poudariti, da ministrstvo, ki ga vodim, sprejema letošnje *Poročilo* kot pomembno izhodišče svojega ravnanja. Povečanje kakovosti življenja, večja varnost, večja strpnost, večja solidarnost, zmanjševanje neenakosti in revščine so usmeritve, ki so vodilo naših razvojnih programov in tudi konkretnih zakonskih in drugih ukrepov, ki jih predlagamo, in bodo z ugotovitvami letošnjega poročila nedvomno pridobile še dodatno težo in argumentacijo. Večinski del naše družbe je nedvomno še vedno usmerjen v presojo uspešnosti razvoja zgolj skozi prizmo ekonomskih kazalcev in indeksa človekovega razvoja kot kazalca razvitosti sploh ne pozna. Hkrati pa gotovo tudi ta del visoko ceni vrednote, kot so dolgo in zdravo življenje, izobrazba, visok življenjski standard. To pomeni, da stopnje našega razvoja ne presojamo po tem, koliko smo kot narodno gospodarstvo ustvarili, ampak po tistih elementih, ki po definiciji tvorijo to, čemur pravimo indeks človekovega razvoja.

V modernem tržnem gospodarstvu se je ob hitrem gospodarskem razvoju v preteklih desetletjih pojavil problem nezaposlenosti in socialne neenakosti, ki ga tržni mehanizmi samodejno ne morejo rešiti. Z namenom poudariti pomen človeka v sodobnem tržnem gospodarstvu je OZN leta 1990 prvič predstavila *Poročilo o človekovem razvoju*. Rast človekove blaginje vključuje ekonomske in socialne vidike človekovega razvoja, sintetizirane v enem indikatorju, tj. indeksu človekovega razvoja. Indeks človekovega razvoja, ki ga je izmerila OZN, je postavil Slovenijo na visoko 28. mesto v svetovnem merilu. Menim, da smo s tem rezultatom lahko zadovoljni, vendar bo treba v prihodnje bolj skrbeti za razvoj 'človeškega kapitala'.

Najpomembnejša zasluga *Poročila o človekovem razvoju* je zato po mojem mnenju ta, da poskuša s tem, ko nas opozarja na različne pomembne vidike našega življenja in našega razvoja, počasi spremeniti tudi naše dožemanje pomena posameznih vprašanj in vplivati na oblikovanje naših prednostnih nalog. Vplivati želi tako na politike, gospodarstvenike, državne uradnike, civilno sfero in vse druge zainteresirane bralce. Seveda ga vsak od nas bere s svojimi očmi, verjetno pa vsak, ki se mu vsaj nekoliko posveti, lahko v njem najde vrsto argumentov in dokazov, predvsem pa spodbud za razmišljanje, da ustvarjeni dobiček ni le stvar lastnikov kapitala, pa tudi za to, da splošna gospodarska rast še ne pomeni povečanja blaginje za vse.

Danes državne in gospodarske strategije vse bolj temeljijo na dveh pomembnih konceptih: konceptu človekovega razvoja in konceptu trajnostnega razvoja. Nujno je ohraniti vire, ki so prvi pogoj našega življenja, nujno je ohraniti okolje in nujno je povečati splošno blaginjo prebivalstva oziroma raven njegovega zadovoljstva. Evropska socialna politika je relativno visoko stopnjo socialne varnosti opredelila kot eno svojih komparativnih prednosti, in ne kot breme v konkurenčni tekmi z drugimi, hkrati pa posodobila sistem v smislu čim večjega usmerjanja na ranljive skupine in na spodbujanje njihovega aktiviranja. Slovenija tem usmeritvam sledi. Kot kaže *Poročilo*, ji je s sistemom socialne varnosti in njegovimi prilagoditvami kljub začetnemu tranzicijskemu razslojevanju uspelo ohraniti razmeroma stabilno socialno sliko, ki se bo, upam si trditi, z nadaljnjim znižanjem števila brezposelnih in z uvedbo prejšnji teden sprejete nove kategorije minimalnega dohodka za ljudi v socialni stiski, še izboljšala.

Čeprav je stanje na trgu dela zrcalo dogajanj v gospodarstvu in demografskih gibanj, so problemi povezani tudi z vprašanji socialnega razvoja, tehnološko-razvojnega zaostajanja slovenske industrije, razvojnega zaostajanja sektorja storitev, zaostajanja v produktivnosti in kakovosti izdelkov, nezadostne profitabilnosti izdelkov in podjetij, slabše usposobljenosti zaposlenih in menedžerjev za poslovanje v globalnem gospodarstvu, in z vprašanjem ustrezne vloge države v gospodarstvu ter pomanjkanjem priložnosti za vlaganje.

Obdobje gospodarske rasti, ki se je v Sloveniji začelo že leta 1993, vse do leta 1999 ni prineslo pomembnejšega izboljšanja razmer na trgu dela. Stopnja registrirane **brezposelnosti** se je ohranjala na ravni okoli 14 % in se šele v letu 1999 začela razmeroma hitro zmanjševati. Konec leta 2000 je tako znašala 12 %. Stopnja brezposelnosti po anketi o delovni sili, ki daje mednarodno primerljive podatke o stopnji brezposelnosti, se je v letu 2000 spustila na 7 %. To je sicer manj, kot znaša povprečna stopnja brezposelnosti v EU, vendar pa je kljub temu resen ekonomski in socialni problem, ki mu bomo v prihodnje v Sloveniji namenili več pozornosti in k njemu pristopili z aktivnejšim in bolj celostnim

pristopom. Zavedati se moramo, da brezposelno prebivalstvo pomeni slabo izrabljenost razpoložljivih virov, ki zmanjšuje potencialni proizvod in dohodek, povečuje neenakost in načinja kakovost življenja. Negativne posledice brezposelnosti lahko zaznamo na ravni družbe in na ravni posameznika.

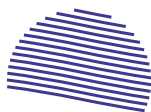
Tehnološki razvoj, ki je nujen za zmanjšanje razvojnega zaostajanja Slovenije za povprečjem EU, ni možen brez vlaganj v človeški kapital oziroma brez razvoja človeških virov. Problem staranja prebivalstva, s čimer se in se bo srečevala Evropa, je prisoten tudi pri nas. Vendar to ni samo problem financiranja obstoječih sistemov socialne varnosti, temveč pred aktivno prebivalstvo postavlja zahtevo po vseživljenjskem izobraževanju. Na drugi strani pa pred izobraževalni sistem postavlja zahtevo po čim večji fleksibilnosti.

Razvoj Slovenije bo v prihodnjih letih zaznamovan s približevanjem EU. Osnovni makroekonomske cilji ekonomske politike pa bodo ob prilagajanju EU in nadaljnjem zniževanju inflacije pospešena gospodarska rast, zmanjševanje zaostanka v gospodarski razvitosti in povečanje splošne blaginje prebivalstva. Uspešno vključevanje, uresničitev predpostavk o pozitivnih gospodarskih gibanjih v mednarodnem okolju in uspešen preboj na višjo raven mednarodne konkurenčnosti bi namreč Sloveniji predvidoma prineslo pospešitev gospodarske rasti v prihodnjih letih.

Reševanje problemov na trgu dela ni več zgolj v domeni vlade, temveč v rokah vseh socialnih partnerjev bodisi na nacionalni bodisi na regionalni ravni. Prav tako je in mora biti rezultat socialnega dialoga tudi politika plač. Plače imajo v ekonomiki različen pomen, odvisno od zornega kota: z vidika zaposlenih so dohodek, z vidika delodajalcev so strošek, z vidika ekonomske teorije pa so cena dela. V podjetjih pa plače vplivajo na učinkovitost dela in produktivnost zaposlenih, na pozitivno selekcijo, izboljšujejo kvaliteto delovne sile in povečujejo produktivnost. V primeru, če podjetje znižuje realne plače, zaposleni delajo slabo, iščejo na trgu dela boljše plačano zaposlitev in odidejo - najboljši delavci praviloma najprej.

Spoštovani! Poročilo o človekovem razvoju bo v prihodnje lahko postalo samostojna socialno-makroekonomska analiza, ki bo rabila kot podlaga za politiko socialnega in gospodarskega razvoja. 28. mesto na lestvici 174 držav, na katerega se uvrščamo po zadnjem indeksu človekovega razvoja, pa tudi izboljšanje našega položaja v primerjavi s stanjem izpred dveh let, vsekakor kaže, da so naši ukrepi naravnani v pravo smer. Katerih nadaljnjih nalog bi se morali lotiti, pa nazorno kaže letošnje poročilo. Potrudil se bom, da jih bomo opravili.

Dr. Vlado Dimovski, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

Novo: elektronsko izpolnjevanje obrazcev Izobraževanje odraslih v Sloveniji - Izvajalci in programi 2001/2002

V Andragoškem centru Slovenije z željo, da bi tudi letos pripravili celovit pregled izobraževanja in učenja odraslih v Sloveniji, vabimo različne ustanove, organizacije, društva, knjižnice, muzeje in druge, k pripravi nove, že desete izdaje pregleda **Izobraževanje odraslih v Sloveniji, Izvajalci in programi 2001/2002**. V pregledu bodo predstavljeni osnovni podatki posamezne ustanove ter njeni izobraževalni programi, ki jih bo ustanova izvajala v novem šolskem letu. Zbrane podatke bomo tudi letos predstavili v knjižni publikaciji, na CD-romu ter na spletni strani (www.acs.si/pregled). Da bi bila publikacija na voljo uporabnikom že v času vpisov, je skrajni rok za oddajo podatkov **30. junij 2001**.

Do sedaj smo zbirali podatke s pomočjo dveh vprašalnikov, ki smo ju poslali na naslove različnih ustanov, katerih dejavnost je bila tudi izobraževanje odraslih, v letošnjem letu pa prehajamo na **elektronsko izpolnjevanje obrazcev prek interneta**. Ta novost bo omogočala bolj preprosto in hitrejše zbiranje podatkov, poleg tega se bo zmanjšala tudi poraba papirja. Za vstop v internetno aplikacijo bo potrebno uporabniško ime in geslo, ki ga bomo pred tem dodelili vsaki izvajalski ustanovi. Aplikacija bo omogočala ločeno zbiranje podatkov o izvajalcu in o posameznem izobraževalnem programu, pregledovanje in tiskanje vnešenih programov. Izvajalci, ki so v pregledu sodelovali že preteklo šolsko leto, bodo lahko prek interneta pregledali svoje lanskoletne podatke ter jih dopolnili z novostmi, ki bodo veljale v novem šolskem letu.

V letošnjem letu bo podatke še vedno mogoče posredovati na star način, z vprašalniki. Vprašalnika bosta dostopna po elektronski pošti ter na spletni strani Andragoškega centra Slovenije, na naslovu: www.acs.si/pregled. Izvajalcem, ki so v pregledu sodelovali že preteklo leto, bomo pripravili izpise lanskoletnih podatkov, ki jih bodo pregledali ter dopolnili z novostmi, za nove izobraževalne programe pa bodo izpolnili vprašalnike.

Vabimo vas k sodelovanju, saj bomo z informacijo, dostopno na enem mestu, mnogim prihranili trud pri iskanju poti do novega znanja. Dodatne informacije: Erika Brenk, telefon: 01 5842 570, erika.brenk@acs.si

Erika Brenk, ACS

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2001

Priznanja ACS 2001 za izjemne dosežke pri učenju odraslih **Bodite predlagatelj dobitnikov priznanj**

Andragoški center Slovenije bo letos v Tednu vseživljenjskega učenja že petič podelil priznanja za izjemne učne oziroma izobraževalne dosežke. V ta namen smo objavili razpis za zbiranje predlogov za dobitnike **priznanj ACS 2001**. Temu delu se še posebej skrbno posvečamo, saj podeljevanje priznanj spreminja TVU v vseslovenski praznik učečih se ljudi.

Priznanja ACS se podeljujejo v treh kategorijah – v vsaki je lahko podeljenih 5 priznanj, skupno torej največ 15 v enem letu:

- Priznanja **posameznicam(-kom)** za izjemne učne uspehe in **bogatitev lastnega znanja**;
- Priznanja **skupinam** za bogatitev **lastnega znanja**;
- Priznanja **posameznicam(-kom), skupinam, ustanovam, podjetjem ali lokalnim skupnostim** za izjemne **strokovne ali promocijske dosežke pri bogatitvi znanja drugih**.

Zgledi vlečejo! Ozmimo se torej za tistimi, ki so res veliko naredili za samorazvoj ali prispevali k bogatitvi učenja drugih, in jim izrazimo priznanje. Razpis je odprt do 10. maja 2001. Morebitna pojasnila in potrebne obrazce je moč dobiti v Andragoškem centru v Ljubljani, Šmartinska 134a, tel. 01 5842 560 (ali na spletnih straneh - www.acs.si/tvu); na istem naslovu pa zbiramo tudi prijave. Postanite torej predlagatelj ali morda celo nagrajenec!

Naj poudarimo, da med dobitniki priznanj minulih let niso le strokovnjaki in organizatorji najrazličnejših oblik učenja odraslih. Priznanja so bili deležni tudi posamezniki, ki jih je življenje potisnilo v slepo ulico, kjer so ugotovili, da jim bo le novo znanje vlilo potrebno samozavest za prihodnost. Njihove zgodbe so objavljene na že omenjenih spletnih straneh – preberemo jih lahko za zgled, koga predlagati za letošnje priznanje.

Slavica Borka Kucler, ACS

EVROPSKO LETO JEZIKOV

Novo vrednotenje jezikovnega znanja

Jezikovna zbirna mapa ali jezikovni portfolio

Slovenci smo se radi ali neradi primorani zelo pospešeno učiti vsaj enega tujih svetovnih jezikov.* Dejstvo je, da smo mali narod, ki se mora, če hoče preživeti v informacijski družbi, če se želi v novi povezavi med narodi (globalizacija ter vstop v Evropsko zvezo) učinkovito sporazumeti, učiti tujih jezikov. Nič ne pomaga, da se včasih zaradi tega jezimo, govorimo pač jezik, ki so se ga nekateri tujci pripravljene naučiti le redko. Ne spadamo med večje narode, katerih jezik pozna vsaj določen delež svetovnega prebivalstva. Zato moramo spodbujati sebe in druge za učenje tujih jezikov, saj nam znanje odpira obzorja, in to ne le kadar potujemo v tujino. Tudi spoznavanje tujih književnosti nam je nenadoma dostopno, saj smo pri nas zaradi premajhnega trga prikrajšani za marsikateri prevod leposlovja ali strokovnih del, če pa znamo vsaj enega od jezikov večjih narodov, nam to omogoča spoznavanje, če že ne izvornikov, pa vsaj prevodov.

Projekt pilotskega poskusnega uvajanja jezikovnega portfolija v Sloveniji

Slovenija se je v pilotski projekt uvajanja jezikovnega portfolija, ki ga je na področju izobraževanja tujih jezikov pričel razvijati Svet Evrope, vključila v letu 1998, letos pa naj bi se zaključilo njegovo preskušanje v praksi. Gre za skupni projekt, ki vključuje tako mladino kot odrasle, in sicer v obliki uvajanja neke vrste učnega potnega lista ali učne (zbirne) mape, ki odraslemu udeležencu pri učenju tujih jezikov pomaga pri vrednotenju in opisovanju dosežkov, pri spremljanju učinka poučevanja jezikov ter udeleženčevega samovrednotenja.

Pilotski projekt 'jezikovni portfolio' usmerja skupina strokovnjakov Sveta Evrope, vanj pa je vključenih trinajst držav: Anglija, Irska, Francija, Nemčija, Nizozemska, Švica, Finska, Italija, Madžarska, Češka, Slovaška, Rusija in Slovenija. Preskušanje jezikovnega portfolija na vzorcu slovenske populacije ponuja Sloveniji, da svoje izkušnje in znanje ovrednoti v

* Po zadnjih podatkih Urada RS za statistiko, ki so na razpolago, je bilo v šolskem letu 1997/98 v javnoveljavne jezikovne programe vključenih 12.647 udeležencev, v druge (nejavne) pa 22.154, skupaj torej 34.801 udeležencev. Vir: Statistične informacije, št. 169/2000. Ljubljana, Statistični urad RS Slovenije.

smislu mednarodne primerljivosti. Slovenija se je v projekt vključila med zadnjimi. V času njegovega triletnega trajanja pa je že na voljo dovolj podatkov, ki izkazujejo, da smo in bomo uspešno razrešili prenekatero težavo ali sporno vprašanje in da sta namen in uporabnost jezikovnega portfolija preverjena tudi v naši deželi.

Pilotski projekt je pod okriljem Ministrstva za šolstvo in šport in Pedagoške fakultete v Ljubljani. Ustanovi sta pripravili dvoje usposabljanj (v oktobru 1998 in aprilu 1999), kjer so poleg domačih strokovnjakov s Pedagoške in Filozofske fakultete ter Zavoda za šolstvo v Ljubljani sodelovali in svoje izkušnje posredovali predstavnik iz Sveta Evrope in tuji strokovnjaki iz Velike Britanije, Francije in Finske.

Na področju izobraževanja tujih jezikov za mladino je bil odziv šol, ki so se vključile v poskusni program, zelo velik, na področju izobraževanja odraslih pa ne. Zato se je projekt začel z zamudo. Jeseni leta 1999 je koordinacijo za vodenje projekta prevzel Andragoški center, ki je povabil k sodelovanju skupino strokovnjakov z različnih ustanov (IC Cene Štupar Ljubljana, Ljudske univerze Koper, Dobe Maribor ter Filozofske fakultete iz Ljubljane). Oblikovala se je delovna skupina, ki je pripravila jezikovni portfolijo za odrasle.

Kaj je (jezikovni) portfolijo?

Portfolijo je neke vrste zbirna mapa (včasih ga imenujejo tudi potni list), kjer udeleženec v izobraževanju zbira najrazličnejša dokazila o znanjih in spretnostih oziroma usposobljenosti, ki jih je bodisi formalno bodisi neformalno pridobil na določenem področju. Izraz, ki se je v različnih okoljih (evropskih jezikih) udomačil, je sprva označeval veliko mapo, kamor so slikarji shranjevali svoje izdelke in se z njimi predstavljali. V sedemdesetih in osemdesetih letih preteklega stoletja se je izraz vse pogosteje pojavljal tudi na področju izobraževanja, sprva predvsem odraslih, ki so si, poleg potrdil o pridobljeni usposobljenosti, z leti nabrali znanja in spretnosti na podlagi delovnih in življenjskih izkušenj ali kako drugače (s samostojnim učenjem, prek medijev, z ljubiteljskimi dejavnostmi ipd.). Danes je portfolijo pri vrednotenju znanj in spretnosti že skoraj vsakdanji izraz. Pri nas je bil izraz, ki je latinskega izvora, deležen precejšnjega neodobravanja, tako da v zadnjem času uporabljamo bolj izraze, kot sta zbirnik ali zbirna mapa.

Sestavine slovenskega jezikovnega portfolija

Slovenski jezikovni portfolijo za odrasle je pripravljen za štiri, za Slovenijo najpomembnejše tuje jezike: angleškega, nemškega, francoskega in italijanskega. Sestavljajo ga trije deli: **jezikovna izkaznica, jezikovni življenjepis in jezikovni zbirnik**. V prvem delu, jezikovni

izkaznici, so osnovni udeleženi podatki kot priimek, ime, naslov ipd. Sledijo jezikovna in kulturna izhodišča ter izkušnje, kjer udeleženec niza podatke o jezikih, ki jih je govoril in tudi sicer uporabljal v domačem okolju (materin, očetov jezik), v šolskem in delovnem okolju ali v sporazumevanju s sorodniki, prijatelji in znanci. Sem spadajo tudi podatki o morebitnem bivanju v tujini – udeleženec mora natančno opredeliti čas in trajanje. Potem sledi opis učenja tujih jezikov, ki je lahko potekalo kjerkoli, v šoli, na tečajih, s samoizobraževanjem v okviru individualnega pouka ipd. Tudi tu je potrebno navesti čas in trajanje učenja. Udeleženec v ta del vključi tudi vsa formalna potrdila. Na koncu v tem delu opravi še samooceno svojih jezikovnih dosežkov. V ta namen vključuje ta del podroben opis ravni znanja, tako pri poslušanju, branju, govornem sporazumevanju kot pisanju. **Jezikovni življenjepis** je najbolj razgiban in ustvarjalen del portfolija, saj vključuje opis udeleženi ciljev in namena učenja tujih jezikov (tudi ravni, ki jih želi doseči), razloge, zakaj se uči. Opiše, kako in kdaj si organizira svoje jezikovno učenje, kdaj je pri tem najbolj uspešen ipd. Sledijo podrobno izdelani napotki za opredelitev, kdaj udeleženec najlažje razume pisano besedilo, kdaj v živo govorjeno ali posneto, kako se najlažje uči govoriti tuj jezik, kako slovnico, kako si najlažje in najhitreje zapomni nove besede in kako izpili svojo izgovarjavo v tujem jeziku. Sledi opis dobre učiteljice, ki je po mnenju udeleženca najbolj učinkovita pri poučevanju tujih jezikov. V besedilu so že nanizane osebne lastnosti, opredelitev odnosa do udeležencev ter način poučevanja. Udeleženec opiše, kakšne vrste pouk bi si želel, kaj pri učenju tujih jezikov najraje počne, kako so mu všeč učbeniki, kij jih mora uporabljati. Na koncu opiše še druge možnosti, kjer se je učil tujih jezikov, na primer gledanje televizije v tujem jeziku, brez podnaslovov, branje knjig, člankov, priložnosti aktivnega govorjenja v tujem jeziku. Portfolijo vsebuje tudi približno 17 strani preglednic za samoocenjevanje, ki so odličen pripomoček za ugotavljanje vrste in ravni znanja tujega jezika. V zadnjem delu **jezikovnem zbirniku** so podrobno opisana vsa potrdila o znanju tujega jezika, certifikati, drugi uradni dokumenti ter morebitni udeleženi izdelki v tujem jeziku.

Jezikovni portfolijo je privlačno in pregledno oblikovan, opremljen z risbami in preglednicami. Upamo, da bo portfolijo v veselje vsem udeležencem, ki se bodo zanj odločili, da bo v njih spodbujal veselje do učenja tujih jezikov in do samokritičnega vrednotenja v smislu zapolnjevanja in nadgradnje manjkajočih znanj.

Nataša Elvira Jelenc, ACS

UTRINKI IZ SVETA

Poročilo z mednarodne konference

Vseživljenjsko učenje odraslih v Evropi znanja

V Eskilstuni na Švedskem je od 21. - 23. marca 2001 potekala mednarodna konferenca z naslovom *Vseživljenjsko učenje odraslih v Evropi znanja (Adult Lifelong Learning in Europe of Knowledge)*. Organiziralo jo je Švedsko ministrstvo za izobraževanje in znanost v sodelovanju z Evropsko komisijo in mestom Eskilstuna. Temeljni namen je bila razprava o šestih točkah Memoranduma o vseživljenjskem učenju (ogledate si ga lahko na spletni strani <http://europa.eu.int/comm/education/life/>, v maju pa tudi slovenski prevod na spletnih straneh ACS, v rubriki Aktualno) na podlagi dveh plenarnih zasedanj in nekaterih praktičnih primerov. Z njim je Evropska komisija spodbudila razpravo o strategiji uvajanja vseživljenjskega učenja na individualni in institucionalni ravni na vseh področjih javnega in zasebnega življenja.

Konferenca se je udeležilo 130 predstavnikov iz držav EU in pridruženih članic, predvsem predstavnikov ministrstev in vladnih organizacij, v manjši meri pa tudi iz raziskovalnih ustanov, sindikatov ter izvajalskih organizacij za izobraževanje odraslih. Slovenske predstavnice smo bile tri - Katja Dovžak s Sektorja za izobraževanje odraslih MŠZŠ, Vesna Dular, direktorica RIC Novo mesto, in Nevenka Bogataj, vodja projekta *Študijski krožki* v ACS, Ljubljana.

Vseživljenjsko učenje je bilo prikazano kot razvoj znanja v celotnem življenjskem obdobju, v katerem je najpomembnejši posameznik, ki se v svojem življenju uči na formalen način, neformalen način in priložnostno, v različnih življenjskih situacijah in obdobjih, v številnih, lahko zelo različnih organizacijah in geografskih okoljih. Posebnost takega učenja je v pestrosti vrst in učnih metod. Zaradi globalizacije in širjenja možnosti za migracijo delovne sile med državami je vseživljenjsko učenje pogoj za razvoj aktivnega državljanstva in zaposljivosti.

Obiskali smo nekaj organizacij za izobraževanje odraslih, npr. Komvux (zavod za usposabljanje brezposelnih brez temeljne izobrazbe, katerega glavni namen je informiranje,

motivacija, načrtovanje osebnega razvoja in usmerjanje v programe za pridobitev izobrazbe), Swedish for immigrants (zavod za imigrante, ki izvaja brezplačne tečaje švedščine in temeljnih pravil bivanja na Švedskem za različne zahtevnostne ravni), Pedagoško fakulteto in eno izmed 147 ljudskih višjih šol. Kot ciljna skupina so bili posebej izpostavljeni starejši odrasli in ljudje s posebnimi potrebami, med vsebinami je prevladovala informacijska tehnologija, med oblikami pa so se Švedski seveda pohvalili s študijski krožki, ki jih je letno več kot 336.000 z več kot 1,5 milijona udeležencev. Izobraževanje v celoti za vse ravni financira država. Na plenarnem delu konference so nastopali nekateri ugledni strokovnjaki (prof. Rubenson, prof. Makepeace) in visoki predstavniki političnih teles (generalni direktor Oddelka za izobraževanje in kulturo Evropske komisije Van der Paas, predstavnica konfederacije sindikatov EU Andrejeva in nekdanja švedska ministrica za šolstvo in izobraževanje odraslih Johanssonova). Del konference je potekal v obliki delavnic z naslednjimi naslovi:

- Dostopnost in enakopravnost vseživljenjskega učenja;
- Normativna in finančna podpora za spodbujanje vključevanja v izobraževanje;
- Učenje brez omejitev v prostoru in času;
- Vseživljenjsko učenje na delovnem mestu;
- Vseživljenjsko učenje za aktivno državljanstvo in demokracijo.

Na delavnicah naj bi udeleženci podali izkušnje svojih držav in stališča do memorandumskih točk, vse pa so se pričele z motivacijskimi strokovnimi predstavitvami (prof. Slowey, prof. Tuijnman, Ni Cheallaigh, Berger, Björnåvold, Dondi, prof. Wildemeersch, Davies, prof. A. Bron, prof. Sundgren).

Zaključki delavnic so nakazali tudi sklepe konference, in sicer :

- pomembno je definiranje izhodiščnih razmer v posamezni državi in v evropski integraciji;
- dostopnost izobraževanja je treba naravnovati na potrebe mladih in odraslih prebivalcev, pri čemer kaže zmanjšati prepad med njimi;
- prednostni usmeritvi vseživljenjskega učenja sta spodbujanje aktivnega državljanstva in osredotočenje vseh aktivnosti na posameznika, kar je v Memorandumu zaradi poudarjanja zaposljivosti zapostavljeno;
- potrebna je podpora primerom dobrih praks (pripravijo naj se spletne strani o njih). Tak primer so študijski krožki, v katerih živi načelo učenja od spodaj navzgor, iz skupnosti, kar bi bilo uporabno tudi v luči evropskih integracijskih procesov npr. evrokrožki za kulturno povezovanje med narodi, ipd. Kot primer dobre prakse je bil izpostavljen tudi individualni izobraževalni račun (Velika Britanija) in švedski sistem spodbud za vključevanje v formalno izobraževanje;

- premalo je poudarka na odgovornosti podjetij;
- koordinacija šepa na več ravneh (med ponudniki izobraževanja v posamezni državi, med socialnimi partnerji v državi, med ministrstvi v posamezni državi, med evropskimi ustanovami, med evropskimi programi ...);
- treba je poiskati možnosti in načine za motiviranje odraslih, pri čemer naj se upoštevajo njihove izkušnje;
- izobraževanje in učenje naj bosta časovno neomejena;
- delodajalci naj bi poleg izobraževanja, ki ga zahteva delo, omogočali učenje v neformalnih oblikah, pri čemer način te povezave ni rešen;
- premalo vemo o mehanizmih aktivnega državljanstva, zato so nujne temeljne in aplikativne raziskave na tem področju ter podpora dobrim praksam, npr. študijskih krožkom, v katerih ni težav s participacijo, učinki pa so večplastni, kumulativni in imajo pomembno socialno vlogo;
- promocija aktivnega državljanstva je nujna in naj seže tudi v obravnavanih šest memorandumskih sklepov. Ti naj najprej dosežejo institucije, potem pa tudi najširšo javnost.

Ključna splošna ugotovitev konference je bila, da bo postalo vseživljenjsko učenje resničnost, ko bo uspelo državi nuditi vse možnosti za splošno izobraževanje posamezniku, ta pa bo prevzel odgovornost za svoje življenje in lastni razvoj.

Kakšna spoznanja je konferenca prinesla v naš prostor? Pravzaprav ni odprla ničesar povsem novega, temveč ponovno ovrednotila že postavljene cilje. Med njimi kaže biti v luči konference pozoren na to, da se:

- razprava ne bi odvijala le na državni ali akademski ravni, temveč je treba cilje Memoranduma predstaviti in o njih razpravljati tudi na lokalni ravni. V razpravo naj se vključijo institucije civilne družbe, sindikati, društva in zainteresirani posamezniki;
- v razpravah upošteva pomen učenja, ki izhaja iz potreb posameznika, skupnosti in gospodarstva, torej “od spodaj navzgor”;
- v razpravah uravnoteženo obravnava formalno, neformalno in priložnostno učenje;
- osredotoči na človeka – posameznika – državljana in pri tem posebej na mlajše odrasle brez temeljne izobrazbe, odrasle s posebnimi potrebami in ženske;
- pomembni ukrepi in spodbude navežejo na dvigovanje temeljne izobrazbene ravni, pridobivanje novih osnovnih znanj in veščin za današnji čas (tuji jeziki, računalništvo,...) ter osebni razvoj;
- podpre domače primere dobre prakse splošnega neformalnega izobraževanja odraslih, ki upoštevajo večino navedenih prednosti - študijske krožke; to po eni strani pomeni podpreti obstoječe izvajalce v izvedbi večjega števila študijskih krožkov ter po drugi strani sistematično razširiti mrežo z novimi;

- išče poti, kako pripeljati svetovanje, izobraževanje in učenje bliže domu;
- pripravi načrt konkretnih ukrepov in spodbud na vseh ravneh;
- teorija vseživljenjskega učenja razvija na visoki kakovostni ravni, saj to zahteva razvoj izobraževanja in usposabljanja v praksi.

Ob zaključku izpostavimo, da je Švedska, predsedujoča EU, z organizacijo konference dobro izrabila priložnost pokazati svoje izstopajoče in težko dosegljive rezultate na področju izobraževanja in učenja odraslih. Nadaljnje informacije lahko najdete na naslednjih naslovih spletnih strani (eu2001.se, www.folkbildning.org, www.trainingvillage.gr) in v knjižnici Andragoškega centra Slovenije.

Nevenka Bogataj, Katja Dovžak, Vesna Dular

KOTIČEK JE VAŠ

Rezultati raziskave med udeleženci izobraževanja

Motivi in cilji izobraževanja odraslih na Goriškem

Na Ljudski univerzi Nova Gorica smo že v začetku leta 2000 začeli oblikovati idejo o raziskavi, s katero bi se seznanili z odnosom ljudi do izobraževanja odraslih v goriški regiji. Zavedamo se namreč, da lahko prednosti, kot so dobro poznavanje okolja delovanja, prožna ponudba in zadovoljevanje različnih potreb udeležencev, ohranjamo le tako, da se z njimi seznanimo. Raziskavo smo opravili s pomočjo anketnega vprašalnika, ki smo ga razdelili na dva dela. V prvem delu smo se posvetili predvsem motivom in oviram pri izobraževanju odraslih. Anketirance smo spraševali, ali so zadovoljni z doseženo stopnjo izobrazbe, kakšne so (če so) njihove izkušnje z izobraževanjem, kaj jih (če jih) k izobraževanju spodbuja, kaj jim izobrazba pomeni, kaj jim predstavlja največjo oviro v izobraževanju. Drugi del ankete pa smo posvetili načrtom in konkretnim željam po izobraževanju. Zanimali so nas odgovori posameznih skupin ljudi glede na status, starost, vključenost v izobraževanje. Tako smo v anketni vzorec poleg naših udeležencev vključili tudi skupino brezposelnih.

Po zbranih in analiziranih anketnih rezultatih smo prišli do naslednjih pomembnejših ugotovitev:

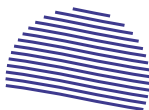
- Zadovoljstvo oziroma nezadovoljstvo z lastno izobrazbo in izbranim poklicem je osnovni psihološki motiv, ki lahko spodbuja ali ovira ljudi pri odločitvi za nadaljnje izobraževanje. Večina anketirancev zase misli, da je premalo izobražena. Negativno mnenje o tem s starostjo narašča. Z doseženo stopnjo izobrazbe so manj zadovoljni zaposleni kot brezposelni in bolj starejši kot mlajši. Anketiranci so se v preteklosti o izbiri poklica pretežno odločali na osnovi notranjih motivov, predvsem glede na zanimivost poklica. Nekateri so žal morali svojo odločitev podrediti določenim omejitvam, na primer slabemu šolskemu uspehu, majhni izbiri izobraževalnih programov, vplivu staršev, oddaljenosti šole od kraja bivanja in podobno. Zaposleni anketiranci so v večji meri zadovoljni z izbiro poklica kot brezposelni. Zadovoljstvo z izbiro poklica narašča z višjo stopnjo dokončane izobrazbe in upada s starostjo.
- V družbi so se glede izobraževanja izoblikovale različne stereotipne trditve. V naši raziskavi smo s pomočjo teh poskušali oceniti, kakšno vrednost oziroma pomembnost ljudje pripisujejo izobrazbi. Ugotovili smo, da ji večina daje kar precejšnjo pomembnost, saj izjavljajo, da je izobrazba tista komponenta, ki kroji življenjsko usodo. Poleg tega je

večina anketirancev navedla, da pomeni višja izobrazba večje osebno bogastvo in ugled v družbi. Ugotovitev o pomembnosti in potrebnosti izobrazbe in učenja so potrdili tudi odgovori na vprašanje, ali so že kdaj slišali za vseživljenjsko učenje. Večina anketirancev je temu vprašanju pritrnila. O tem so bolj ozaveščeni ljudje z višjo stopnjo izobrazbe.

- Pozitivnim motivom, ki govorijo v prid izobraževanja odraslih, se pridružujejo tudi ovire za vključitev v izobraževanje. Za naše anketirance predstavljajo največjo oviro v izobraževanju odraslih predvsem tako imenovane situacijske ovire: visoki stroški izobraževalnih programov in pomanjkanje časa. Tem oviram pa se, čeprav v manjši meri, pridružuje tudi majhna izbira izobraževalnih programov. Oviro predstavljajo tudi slabe izkušnje z izobraževanjem v preteklosti. V anketi smo posebej izpostavili uporabnost znanja, pridobljenega v okviru rednega šolanja v preteklosti. Velika večina je odgovorila, da jim takrat pridobljeno znanje le malo ali skoraj nič ne pomaga pri opravljanju poklica ne glede na to, koliko časa je minilo, odkar so zaključil redni izobraževalni program.
- Pri raziskavi nas je zanimalo predvsem to, kakšne načrte in želje glede izobraževanja in učenja imajo naši anketiranci v prihodnosti. Razveseljiv je podatek, da je kar 93 % anketirancev odgovorilo, da nameravajo z izobraževanjem v bodoče nadaljevati. Največ je zanimanja za formalne oblike izobraževanja (predvsem dodiplomskih študijskih programov ekonomskih ved ter srednješolskih in poklicnih programov za pridobitev izobrazbe ali poklica). Manjše pa je zanimanje za neformalno splošno izobraževanje.

Prepričani smo, da bo potreb in želja po nadaljnjem izobraževanju in učenju čedalje več. Ugotovitve iz raziskave pa nam bodo v oporo pri našem bodočem (upamo, da še naprej uspešnem) izobraževalnem delu.

Mateja Krpan, Ljudska univerza Nova Gorica

Maria Beyer na DOBI

Združevanje leve in desne možganske polovice

16. in 17. marca letos so predavatelji Dobe v višješolskih, srednješolskih, jezikovnih in splošnih programih pod vodstvom Marie Beyer raziskovali svoje možgane, združevali levo in desno možgansko polovico z urjenjem magičnega očesa in pisanjem z obema rokama, z žongliranjem in še marsičim.

Maria Beyer je namreč priznana nemška strokovnjakinja na področju nevrolingvističnega programiranja in tudi stara znanka slovenskih izobraževalnih ustanov in podjetij. Svoje delavnice in seminarje trenutno posveča osebnostni rasti v poslovnem in zasebnem življenju, učeči se organizaciji, uporabi sodobnih, k udeležencu usmerjenih metod učenja in poučevanja, miselnim vzorcem, tmskemu delu, kulturi podjetja ...

Zaradi aktualnosti, zanimivosti in širše uporabnosti znanj in spoznanj s teh področij smo Mario Beyer povabili na Dobo z namenom, da jih predstavi predavateljem v povezavi z motiviranjem udeležencev, ustvarjanjem dobrega učnega vzdušja in spodbujanjem udeležencev k samostojnemu in kreativnemu delu.

Predavatelji so na delavnici dobili vrsto iztočnic in tudi konkretnih receptov za nadaljnje delo s študenti oziroma udeleženci. To bo prav gotovo prispevalo k večji kakovosti poučevanja in učenja, ta pa je eden izmed naših prednostnih ciljev na Dobi in višji strokovni šoli.

Mateja Geder, DOBA Maribor

PRIPRAVLJAMO/PRIPRAVLJAJO

Andragoški center Slovenije

Vseživljenjsko učenje – stanje in perspektive

Portorož, 15. in 16. maj

V februarskih Novičkah smo vam v članku Trajna rast, večja možnost zaposlitve in socialna povezanost predstavili Memorandum EU o vseživljenjskem učenju. Memorandum bo vodilna tema posveta Ministrstva za šolstvo, znanost in šport z mrežo izvajalcev izobraževanja odraslih, 15. in 16. maja v Portorožu, kjer bodo predstavljeni tudi rezultati nekaterih raziskovalnih projektov s področja izobraževanja odraslih, ki pomembno osvetljujejo politiko, probleme in razvojne potrebe Slovenije pri izobraževanju in učenju odraslih na področjih, ki jih obravnava Memorandum. Na posvetu bo priložnost za razpravo o vseh šestih ključnih področjih Memoranduma:

- razvoj novih temeljnih spretnosti, potrebnih za udeležbo v družbi znanja,
- vlaganje v človeške vire,
- inovacije v učenju in poučevanju;
- vrednotenje učenja,
- informacijska in svetovalna dejavnost za izobraževanje,
- lokalna dostopnost učenja in izobraževanja.

Presojali bomo, kako nacionalna politika prispeva k razvoju teh področij, kakšne ovire so pri uresničevanju strateških ciljev in na kakšen način jih bomo odstranili.

Strokovni posvet VSEŽIVLJENJSKO UČENJE - STANJE IN PERSPEKTIVE je namenjen direktorjem izobraževalnih organizacij za odrasle, vodjem izobraževanja odraslih na srednjih šolah in drugim strokovnim delavcem v izobraževanju odraslih. Potekal bo 15. in 16. maja v Kongresnem centru Bernardin v Portorožu po naslednjem programu:

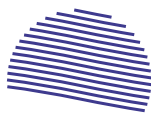
Torek, 15. maj 2001

- 11.00 – 11.30 Uvodni govor ministrice za šolstvo, znanost in šport dr. Lucije Čok
- 11.30 – 12.00 Memorandum Evropske unije o vseživljenjskem učenju
(Olga Drofenik, Andragoški center RS)
- 12.00 – 12.30 Pismenost odraslih v Sloveniji
(dr. Vida A. Mohorčič Špolar, Andragoški center RS)
- 14.00 – 15.30 Delo v skupinah
1. skupina: Nove temeljne spretnosti za vse
2. skupina: Vlaganja v človeške vire
3. skupina: Inovacije v poučevanju in učenju
- 15.30 – 16.00 Odmor
- 16.00 – 16.45 Izbrane ugotovitve iz evalvacije "Programa 5000"
(Olga Drofenik in Marko Radovan, Andragoški center RS)
- 16.45 – 17.00 Certifikatni sistem
(Betka Skuber, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve)
- 17.00 – 18.30 Okrogla miza: Aktualna vprašanja v izobraževanju odraslih
- 19.30 Kulturni program in družabno srečanje z večerjo

Sreda, 16. maj 2001

- 9.00 – 9.30 Poklicna matura
(dr. Zdenko Medveš, Filozofska fakulteta)
- 9.30 – 11.00 **Delo v skupinah**
1. skupina: Vrednotenje učenja
2. skupina: Usmerjanje in svetovanje
3. skupina: Približevanje učenja domu
- 11.00 – 11.30 Odmor
- 11.30 – 12.30 Poročilo o delu v skupinah in zaključek posveta

Prijave pošljite na naslov Šola za ravnatelje, Brdo pri Kranju, 4000 Kranj ali na faks 04 23 62 261.

Andragoški center Slovenije Razvoj in napredovanje pedagoških in andragoških kadrov s poudarkom na izobraževanju odraslih

Vabimo vas na predstavitev doktorske disertacije dr. Slavice Černoša v petek, 18. maja, ob 9. uri v seminarski sobi Andragoškega centra, Šmartinska 134a.

Čas na prelomu tisočletja označujejo velike spremembe na družbenem, ekonomskem, političnem, kulturnem področju, kjer si naša družba prvič v novejši zgodovini samostojno in neodvisno utira pot v razviti svet z lastnim znanjem in zmogljivostmi, s katerimi razpolaga. Oblikovanje in postavljanje temeljev družbenega sistema so v polnem zamahu, zato je pomembno, da so ti temelji strokovno in ustrezno postavljeni za nadaljnjo nadgradnjo in razvoj. Eden od temeljev družbenega obstoja je tudi področje vzgoje in izobraževanje, ki mora izhajati iz temeljne človekove pravice do izobraževanja ter s kakovostjo in dobro organiziranostjo omogočati razvoj vseh drugih dejavnosti v družbi. Sistem vzgoje in izobraževanja mora biti obrnjen k človeku kot najvišji vrednoti in kot akterju in cilju družbenega obstoja in napredka. Najpogostejša beseda, ki označuje celotno družbo, je sprememba in nastopa v vlogi pogoja, sredstva in cilja nadaljnega razvoja naše družbe. Lahko rečemo, da je sprememba edina stalnica našega razvoja.

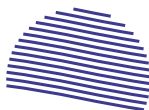
Hitrost in kakovost razvoja je v veliki meri odvisna od, v tem primeru, pedagoških in andragoških kadrov, ki bodo s strokovnostjo, pedagoško in andragoško usposobljenostjo, humanostjo in z visoko motiviranostjo prenašali znanje ter s tem pospeševal družbeni razvoj.

Prav zaradi tega je predmet preučevanja položaj pedagoških, predvsem pa andragoških kadrov v izobraževalnem procesu, kjer je na temelju analize njihovega izobraževanja, možnosti zaposlovanja, razvoja in napredovanja ter vrednotenja njihovega dela možno izoblikovati ustrezne smernice za sistemsko urejanje tega področja. Na tem področju do sedaj še ni bila opravljena takšna celostna in vseobsežna analiza položaja pedagoških in andragoških kadrov, temveč po posameznih segmentih, s čimer se izgublja celovitost, preglednost in s tem tudi možnost kritičnega ovrednotenja omenjenega področja in ne nazadnje tudi možnost njegovega razvoja. To področje nima razvite kadrovske funkcije, čeprav bi bila zaradi nujnosti razvoja kadrov nujno potrebna, če že ne neizogibna.

Temeljno izhodišče in središče raziskave so torej pedagoški in andragoški kadri, ki s strokovnostjo, pedagoško in andragoško usposobljenostjo, humanostjo, ter z visoko motivacijo uspešno opravljajo transfer znanja in s tem omogočajo in pospešujejo razvoj

družbe. Pri tem pa morajo upoštevati posameznika kot samostojen subjekt ter ga pripravljati za boljše in bogatejše življenje v pluralni in demokratični družbi, kakor tudi za enakopravno in učinkovito vključevanje v razviti svet in mednarodno delitev dela.

Srečanje bo vodila dr. Slavica Černoša in bo predvidoma trajalo do 11. ure. Prosimo vas, da svojo udeležbo na srečanju potrdite **najkasneje do 11. maja** na tel. 01 5842 571, Zdenka Birman Forjanič, lahko tudi po faksu 01 5245 881.

Gospodarski vestnik Izobraževanje

**Izobraževanje v gospodarstvu:
od vseživljenjskega izobraževanja do učeče se organizacije**
Portorož, 21. in 22. november 2001

Izobraževanje v 21. stoletju se srečuje z mnogimi novimi izzivi. Vse pomembnejše postaja, da se izobražujemo prav vsi.

V želji pomagati slovenskim podjetjem in organizacijam pri reševanju dilem, povezanih z izobraževanjem, in pri ozaveščanju slovenskega gospodarstva ter spodbujanju k še večji skrbi za vseživljenjsko učenje in izobraževanje zaposlenih smo se odločili pripraviti posvet: Izobraževanje v gospodarstvu: od vseživljenjskega izobraževanja do učeče se organizacije. Posvet bo potekal 21. in 22. novembra 2001 v Portorožu v Hotelih morje.

TEMATSKI SKLOPI POSVETA

- A) Izobraževanje v gospodarstvu in nacionalna strategija izobraževanja odraslih
- B) Strategija izobraževanja zaposlenih
 1. Ugotavljanje izobraževalnih potreb;
 2. Programiranje izobraževanja;
 3. Izvajanje izobraževanja;
 4. Ugotavljanje in merjenje uspešnosti izobraževanja.

- C) Ekonomski učinki vlaganja v izobraževanje
 - 1. Vrednotenje učinkovitosti izobraževanja pri posamezniku;
 - 2. Vlaganje v izobraževanje.
- Č) Sodobne poti izobraževanja zaposlenih
 - 1. E-izobraževanje;
 - 2. Izobraževanje na daljavo;
 - 3. Samoizobraževanje.
- D) Izobraževanje in načrtovanje kariere zaposlenih
 - 1. Razvoj kariere;
 - 2. Izobraževanje na novo zaposlenih;
 - 3. Izobraževanje in napredovanje;
 - 4. Izobraževanje za vodilna mesta – ključne kompetence vodij.
- E) Interno izobraževanje in izobraževanje izobraževalcev (train the trainers)
 - 1. Organizacija internega izobraževanja;
 - 2. Metode in tehnike izobraževanja ter usposabljanja odraslih;
 - 3. Usposabljanje notranjih izobraževalcev.
- F) Slovenski izobraževalni trg
 - 1. Izobraževalna ponudba in povpraševanje;
 - 2. Načini izbiranja izvajalcev izobraževanja;
 - 3. Promocija izobraževanja.

Na posvet vabimo vse nosilce izobraževanja zaposlenih v Sloveniji: predstavnike podjetij, industrije, storitvenih dejavnosti, pa tudi predstavnike šol, univerz, vlade, lokalnih oblasti, izobraževalnih organizacij, nevladnih organizacij, društev itd.

Vabimo vas, da nam za posvet pošljete strokovne prispevke s svojega področja in tako sodelujete pri iskanju rešitev, načrtovanja in učinkovitosti izobraževanja za potrebe gospodarstva in učečih se organizacij. Prispevek naj obsega od 5 do 15 strani.

Prispevek s kratkim povzetkom ter referencami avtorja (v pisni in elektronski obliki) pošljite **do 15. julija 2001 na naslov: GV Izobraževanje, Dunajska cesta 5, 1000 Ljubljana** s pripisom **Izobraževanje v gospodarstvu**. Prispevek lahko pošljete tudi po elektronski pošti: **izobrazevanje@gvestnik.si**.

Pravočasno prispele prispevke bo ocenila tričlanska komisija. Izbrane prispevke bomo predstavili na posvetu in objavili v reviji Andragoška spoznanja, ki bo tudi zbornik posveta. O izbiri vas bomo obvestili po pošti do 30. julija 2001.

Dodatne informacije lahko dobite tudi po telefonu + 386 1 30 91 830.

OBVESTILA

Andragoški center Slovenije

Uvajanje modela za samoevalvacijo na srednjo šolo

Razpis: Ponudimo odraslim kakovostno srednjo šolo

Andragoški center Slovenije v sodelovanju z Ministrstvom RS za šolstvo, znanost in šport v šolskem letu 2001/2002 načrtuje poskusno vpeljavo modela za ugotavljanje in razvoj kakovosti izobraževanja odraslih na srednje šole, ki izobražujejo odrasle. Model v ACS razvijamo v okviru projekta *Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje (POKI)*. Z njim želimo spodbuditi bolj načrten in razvojen pristop k zagotavljanju kakovosti izobraževanja odraslih na srednji šoli.

Vabimo vse zainteresirane srednje šole, ki bi želele sodelovati pri poskusni vpeljavi in dokončnem oblikovanju modela za razvoj kakovosti na srednji šoli, da se najkasneje do 31. maja 2001 na posebnem obrazcu, ki ga dobijo v ACS (tajništvo: tel. 01 5842 560), prijavijo na naslov Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana, s pripisom "Za projekt Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje".

Predstavitev modela "Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje (POKI)"

Temeljna načela, na katerih temelji model

Model je namenjen oblikovanju načrtnega in sistematičnega pristopa k zagotavljanju kakovosti na srednji šoli. Temelji na procesno-razvojnem pristopu, ki zahteva sprotno evalvacijo lastnega dela, da se ugotovi stanje, ki je podlaga za nadaljnje izboljšave. Zgrajen je upoštevajoč načelo prostovoljnosti. Model temelji na metodi samoevalvacije. Namenjen je razvoju kulture učenja iz lastne prakse v smeri neprestanega razvoja.

Temeljni cilji

1. Poglavitni cilj uporabe modela je zagotoviti kakovostno delo, ki je v skladu z andragošskimi standardi, oziroma postopki in načini dela, ki ustrezajo odraslim.
2. Drugi najpomembnejši cilj je spodbuditi individualno in skupno učenje osebja, ki se na srednji šoli ukvarja z izobraževanjem odraslih, oziroma utrjevati učenje kot vrednoto ter razvijati kulturo vseživljenjskega učenja.

3. Spodbuditi želimo timski pristop k delu in participativno odločanje o razvoju izobraževanja odraslih na srednji šoli. Uporaba metod dela, ki jih model predvideva, lahko pripomore k razvijanju sposobnosti prepoznavanja problemov ter zmožnosti njihovega aktivnega razreševanja zaradi izboljševanja kakovosti.

Temeljna področja kakovosti, zajeta v model

Okvirni model za spremljanje kakovosti je razdeljen na šest temeljnih področij, na katere moramo biti pozorni pri ugotavljanju in razvoju kakovosti dela, ko izobražujemo odrasle na srednji šoli. Ta temeljna področja so: doseganje ciljev (učinki), izobraževalni proces, udeleženci, učitelji, šola in partnerji, vodenje in upravljanje. Posamezno področje je razdeljeno na podpodročja in kazalnike kakovosti.

Namen poskusne vpeljave modela

V procesu poskusne vpeljave bomo skupaj s šolami:

- vpeljali model na posamezno srednjo šolo in prilagodili njegovo osnovno strukturo potrebam dejavnosti posamezne šole;
- oblikovali osnovni (samo)evalvacijski inštrumentarij, ki ga lahko srednja šola uporabi za ugotavljanje kakovosti lastnega dela;
- s pomočjo lastne prakse in spremljanja udejanjanja modela bodo šole strokovno ovrednotile model, kazalnike, ki jih je mogoče uporabljati za ocenjevanje kakovosti, ter ustreznost predlagane metode samoevalvacije.

Čas poskusne vpeljave in spremljanja modela

Predvideni čas poskusne vpeljave in spremljanja modela je eno šolsko leto, z možnostjo njegove nadgradnje v nadaljevanju.

Prijavijo se lahko srednje šole, ki:

1. vsaj pet let izvajajo izobraževanje odraslih,
2. imajo vsaj po 50 vpisanih odraslih v zadnjih dveh šolskih letih,
3. zagotovijo projektno skupino, ki bo kot razvojni tim na šoli sodelovala pri uvajanju modela. Projektno skupino sestavljajo: ravnatelj srednje šole, odgovorna oseba za izobraževanje odraslih in trije učitelji, ki poučujejo odrasle.
4. imajo izkušnje s samoevalvacijo oziroma že izvajajo samoevalvacijske aktivnosti za spremljanje kakovosti,
5. so pripravljene aktivno sodelovati v poskusni vpeljavi modela ter njegovem dokončnem oblikovanju in ovrednotenju,
6. zagotovijo projektni skupini (razvojnemu timu) možnosti za udeležbo na temeljnem usposabljanju za uporabo modela,

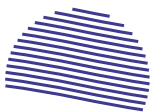
7. zagotovijo projektni skupini (razvojnemu timu) udeležbo na mesečnih srečanjih ter aktivno sodelovanje pri načrtovanju najustrežnejšega načina vpeljave modela na svojo šolo, razvoju evalvacijskega inštrumentarija, praktične aplikacije in spremljanja modela na svoji šoli,
8. so pripravljene za sodelovanje in izmenjavo izkušenj z drugimi srednjimi šolami, ki bodo sodelovale v projektu, ter odprte za mednarodno sodelovanje v podobnih projektih.

Andragoški center bo v celotnem procesu vpeljave in izpopolnjevanja modela na posamezni srednji šoli s pomočjo nekaterih zunanjih sodelavcev za posamezna tematska področja sodeloval s stalno svetovalno in izobraževalno podporo. Ta bo vključevala predvsem: temeljno usposabljanje za uporabo modela, svetovanje in pomoč šolam v procesu vpeljevanja modela, organizacijo srečanj med šolami, ki sodelujejo v projektu, sprotno spremljanje in končno ovrednotenje poskusne uporabe modela, ki bo potekalo skupaj s šolami.

Andragoški center bo izbral **štiri** šole, ki bodo poskusno vpeljevale model. Pri izboru bomo upoštevali tako obseg izobraževanja odraslih na srednjih šolah kot tudi regijsko razporeditev srednjih šol, ki se bodo prijavile na razpis. O izboru bomo kandidate obvestili najkasneje do 10. junija 2001.

Šole, ki izpolnjujejo pogoje tega razpisa, naj se prijavijo tudi na razpis Ministrstva za šolstvo, znanost in šport za sofinanciranje izobraževanja odraslih.

Vse dodatne informacije dobite na elektronskem naslovu: Sonja.Klemencic@acs.si

Andragoško društvo Slovenije

Aktualne informacije ADS

Sporočamo, da lahko preberete aktualne informacije o društveni dejavnosti na spletni strani <http://andragosko-drustvo.si>.

Za strokovno ekskurzijo v Francijo se je prijavilo 48 udeležencev iz vse Slovenije. Udeležence prosimo, da poravnajo stroške ekskurzije do 31. aprila 2001. Vse člane ADS prosimo, da plačajo članarino za letošnje leto.

V zbiranki za Posvet ADS se je prikradla neljuba napaka pri številki žiroračuna.
Pravilna številka je: **50103-678-72733**.

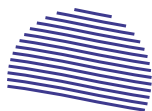
Program posveta ADS na Bledu

1. dan: četrtek, 31. maj 2001

12.00 do 13.00	Prihod udeležencev posveta in namestitev v hotelu
13.00 do 14.00	Plenarni referat: dr. Zoran Jelenc Organiziranost in delovanje združenj za izobraževanje odraslih Primerjava modelov v evropskih državah in njihova uporabnost za delovanje Andragoškega društva Slovenije
14.00 do 14.30	Odmor
14.30 do 16.00	Delo v skupinah (1. ljudske univerze; 2. zasebne izobraževalne organizacije; 3. srednje šole za odrasle; 4. izobraževalne službe v podjetjih in druge organizacije, ki izobražujejo odrasle)
16.00 do 16.30	Odmor
16.30 do 18.00	Skupščina Andragoškega društva Slovenije
18.30	Skupna večerja vseh udeležencev posveta

2. dan: petek, 1. junij 2001

9.00 do 10.30	Pomoč pri trženju izobraževalnih storitev po internetu - dipl. inž. Martin Ferfolja
10.30 do 10.45	Odmor
10.45 do 12.15	Memorandum EU o vseživljenjskem učenju - Olga Drogenik, prof.
12.15 do 12.30	Odmor
12.30 do 13.30	Povzetek dela v skupinah z razpravo in zaključek posveta

Center RS za poklicno izobraževanje Zbiranje prijav za kataloga Comenius in Grundtvig

Evropska komisija v sodelovanju z Nacionalno agencijo za program Socrates pripravlja katalog izobraževalnih tečajev stalnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja s

področij šolskega izobraževanja (Comenius) in izobraževanja odraslih (Grundtvig). V ta namen bomo na Centru RS za poklicno izobraževanje do vključno **31. maja 2001** zbirali prijave posameznih tečajev in usposabljanj za uvrstitev v kataloga Comenius in Grundtvig.

I. Prijavni postopek

Izobraževalne tečaje in usposabljanja lahko prijavijo vse institucije/organizacije, ki so registrirane za opravljanje dejavnosti s področja stalnega strokovnega spopolnjevanja učiteljev in andragogov.

Prijave morajo biti podane v obliki obrazca (vključno z opisom tečaja ali usposabljanja – glej točko IV), ki mora biti izpolnjen v enem od 11 uradnih jezikov EU.

Opis tečaja (annex III) mora biti izpolnjen v jeziku, v katerem bo potekal tečaj, razen v tistih delih, kjer je izrecno zahtevan angleški ali francoski jezik.

Prijavo je treba poslati v dveh (2) izvodih na naslov nacionalne agencije v državi, kjer ima prijavitelj sedež (glej točko V). Prijavo je treba obvezno poslati tudi v elektronski obliki (po e-pošti, disketi ali CD-romu).

II. Navodila

Podrobna navodila je pred izpolnjevanjem obrazcev priporočljivo **skrbno preučiti**. Navodila so na voljo na naših spletnih straneh:

Razpis:

<http://www.cpi.si/Eusluzbe/kat01/razpis.pdf>

Navodila za izpolnjevanje obrazca za opis tečaja:

http://www.cpi.si/Eusluzbe/kat01/navod_ann3.pdf

III. Obrazci:

Prijavni obrazec vsebuje dodatek 3 (annex III), ki ga izpolnite na obrazcu za opis tečaja oz. usposabljanja in priložite h glavnemu obrazcu. Obrazec v formatu pdf je namenjen samo branju, tisti v formatu word pa omogoča tudi vnašanje podatkov.

Prijavni obrazec:

format pdf:

<http://www.cpi.si/Eusluzbe/kat01/appfcourse.pdf>

word format:

<http://www.cpi.si/Eusluzbe/kat01/appfcourse.doc>

Opis tečaja (annex III prijavnega obrazca):

format pdf:

<http://www.cpi.si/Eusluzbe/kat01/annex3.pdf>

format word:

<http://www.cpi.si/Eusluzbe/kat01/annex3.doc>

IV. Nadaljnje informacije

Nadaljnje in podrobnejše informacije ter obrazci v drugih uradnih jezikih EU so na voljo na spletnih straneh Evropske komisije:

<http://europa.eu.int/comm/education/courses.html>

Slovenska nacionalna agencija

Služba za programe EU

Programa Grundtvig in Comenius

Ob železnici 16

1000 Ljubljana

fax: 01 5864 231

<http://www.cpi.si/EUsluzbe/eusluzbe.htm>

Kontaktne osebe:

Robert Marinšek, tel: (01) 5864 239, e-naslov: robert.marinsek@cpi.si

Maja Debeljak, tel.: (01) 5864 235, e-naslov: maja.debeljak@cpi.si

Evropska komisija

European Commission

Directorate General for Education and Culture

Rue de la Loi/Wetstraat 200

1049 Brussels

Belgium

<http://europa.eu.int/comm/education/>

POSVETI, KONFERENCE

4. mednarodni seminar Lline

Ustvarjanje človeškega kapitala

Helsinki, 26. do 28. september 2001

Koncepti o učenju in pristopi k učenju kot vseživljenjskemu procesu, upravljanje z znanjem in okolje, ki potrebuje velik obseg znanja, zahtevajo širok filozofski, psihološki in sociološki pristop. Pomen človeških miselnih virov naj bo v učeči se družbi prepoznan in priznan. Pomemben del tega je razprava o pogojih za aktivno državljanstvo.

Udeleženci seminarja se bodo seznanili s praksami v velikih in malih podjetjih in izobraževalnih organizacijah ter z načeli, ki vodijo izobraževanje v praksi. Ključni razpravljalci bodo osvetlili koncepte in pristope, udeleženci pa bodo v skupinah izmenjali izkušnje.

Seminar je namenjen ustanovam poklicnega izobraževanja, nadaljevalnega izobraževanja, izobraževalcem odraslih, raziskovalcem, organizatorjem razvoja človeških virov v podjetjih ter storitvenih ustanovah.

Več informacij: tel.: +358 9 5491 8855 ali po el. pošti: eeva.siirala@kvs.fi. Internetni naslov: www.kvs.fi

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE

Bralcem Novičk sporočamo, da je knjižnica ACS odprta za obiskovalce v sredo in petek dopoldne od 10. do 12. ure ter v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure.

Vabljeni

The educational project : Universal Forum of Cultures - Barcelona 2004. Barcelona : Universal Forum of Cultures, Barcelona 2004, 2000. 54 str. Priloga: skrajšana inačica.

Future of literacy and the literacy of the future : report of the seminar on Adult Literacy in Industrialized countries, UIE, Hamburg, 4-7 December 1991. Hamburg : Unesco Institute for Education (UIE), 1992. 87 str. (UIE reports ; 9)

Giere, Ursula; Imel, Susan: Task force e-mail seminar of the Adult Learning Documentation and Information Network (ALADIN), 15-20 November 1999 : final report. Hamburg : Unesco Institute for Education, 1999. 76 str.

Handbuch zur Planung und Durchführung von Kampagnen in der Weiterbildung / Co-Editoren Francisca Martinez und Markus Weil. Leicester : NIACE, 2000. 30. str.

Huzjan, Štefan; Skalič, Štefan: Telehiša : priročnik ustanovimo telehišo Kobilje / Dobrovnik. Murska Sobota : Pomurski ekološki center, 2000. 82 str. (Projekt Učenje za življenjsko uspešnost ; zv. 2)

Huzjan, Štefan; Skalič, Štefan: Teden vseživljenjskega učenja : Kobilje / Dobrovnik - učeča se občina. Murska Sobota : Pomurski ekološki center, 2000. 127 str. (Projekt Učenje za življenjsko uspešnost ; zv. 3)

Huzjan, Štefan: Študijski krožki. Murska Sobota : Pomurski ekološki center, 2000. 68 str. (Projekt Učenje za življenjsko uspešnost ; zv. 1)

Jordan, R.R.: Academic writing course : study skills in English. 3rd edition. Harlow : Pearson Education, 1999. 160 str.

The joy of learning : a national strategy for lifelong learning. Helsinki : Ministry of Education, 1997. 88 str. (Committee report ; 1997 : 14)

The learning festivals guide : an internationally-produced communication tool in support of the launch of the International Adult Learners' Week / co-editors Francisca Martinez and Markus Weil. Leicester : NIACE, 2000. 26. str.

Lifelong learning : the contribution of education systems in the Member States of the European Union : results of the EURYDICE survey. Brussels : EURYDICE, 2000. 164 str.

Lifelong learning in the 21st century (Video posnetek). Manhattan (ZDA) : Learning Resources Network (LERN), 1997. 1 videokaseta (VHS)(35 min)

Maehl, William H.: Lifelong learning at its best : innovative practices in adult credit programs. San Francisco : Jossey-Bass, 1999. 357 str. (The Jossey-Bass higher and adult education series)

Malečkar, Vilma: Analiza delovanja študijskih krožkov v šolskem letu 1999-2000. Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2000. 27 str.

One world, many cultures : papers from the Fourth International Conference on Adult Education and the Arts / ed. by David Jones, Bridget McConnel and Gerald Normie. Cardenden : Fife Regional Council The Arts in Fife, 1996. 218 str.

Poverty reduction : can debt relief be the driving force?. Berlin : Deutsche Stiftung für internationale Entwicklung (DSE), 2000. 70 str. (Summary report)

Preparing the city for the challenges of the 21st century : the mayors' summit as a part of the Global Conference on the Urban Future URBAN 21. Berlin : Deutsche Stiftung für internationale Entwicklung (DSE), 2000. 84 str. (Summary report)

Programming for older adults. Manhattan (ZDA) : Learning Resources Network (LERN), 1992. 39 str. (Research report ; no. 188)

Smith, Jim; Spurling, Andrea: Lifelong learning : riding the tiger. London ; New York : Casell, 1999. 242 str. (Casell studies in lifelong learning)

Unity in diversity : European development policy for the 21st century. Berlin : Deutsche Stiftung für internationale Entwicklung (DSE), 2000. 57 str. (Summary report). Vsebuje tudi The European Community's development policy : communication from the Commission to the Council and the European Parliament

The virtual university : the internet and resource-based learning / Steve Ryan ... (et al.). London ; Sterling (ZDA) : Kogan Page, 2000. 204 str.

Zimbardo, Philip G.; Gerrig, Richard J.: Psychology and life. 15th ed. New York etc. : Longman, 1999. 808 str.

Addressing the spiritual dimensions of adult learning : what educators can do. / editors Leona M. English, Marie A. Gillen. San Francisco : Jossey-Bass, 2000. 100 str. (New directions for adult and continuing education ; no. 85)

Bowman, Daria Price: Prezentacije. Ljubljana : Primath, 2000. 230 str.

Charting a course for continuing professional education : reframing professional practice / editors Vivian W. Mott, Barbara J. Daley. San Francisco : Jossey-Bass, 2000. 90 str. (New directions for adult and continuing education ; no. 86)

Christian, Sandy; Loving Tubesing, Nancy: Instant icebreakers : 50 powerful catalysts for group interaction and high-impact learning. Duluth : Whole Person Associates, 1997.

Community education. Dublin : National Association of Adult Education (AONTAS), 2000. 24 str. (AONTAS policy series ; 1)

Despotović, Miomir, Lj.: Igra potreba : andragoške varijacije. Beograd : Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta u Beogradu : Andragoško društvo Srbije, 2000. (Biblioteka Andragoške studije ; 11) (Biblioteka Andragoška iskustva 3). 149 str.

Dominice, Pierre: Learning from our lives : using educational biographies with adults. San Francisco : Jossey-Bass, 2000. 206 str.

Field, John: Lifelong learning and the new educational order. Stoke on Trent ; Sterling : Trentham Books, 2000. 181 str.

Programoteka

javnoveščevalnih/zatraževalnih programov za odrasle

www.acs.si/programoteka

Objavljamo javnoviševne izobraževalne programe, ki so

- * oblikovani izključno za odrasle
- * na novo oblikovani v skladu z veljavno šolsko zakonodajo ali jim je bila v skladu z novo zakonodajo podaljšana veljavnost

Pr pripravljamo

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

15. - 21.10.2001

Na vprašanja odgovarjamo v TVU-Klepetalnici na spletni strani

www.acs.si/tvu/klepet

Evropsko leto jezikov 2001

IZOBRAŽEVALNA PONUDBA ACS

www.acs.si/izobrazevanje

Objavljamo izobraževalne programe, ki jih
za izobraževalce odraslih izvajamo v šolskem letu 2000/2001

- programi temeljnega andragoškega usposabljanja
- programi za razvojne in druge projekte ACS
- specializirani izobraževalni programi
- strokovna, informativna in izobraževalna srečanja

IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH V SLOVENIJI IZVAJALCI IN PROGRAMI 2000/2001

Pregled več tisoč izobraževalnih programov in številnih organizacij po vsej Sloveniji
Na voljo: • Knjižnica Andragoškega centra Slovenije, Šmartinska 134a, Ljubljana

- Splošnoizobraževalne knjižnice: knjige + CD-rom
- www.acs.si/pregled

na spletni strani www.acs.si

* za tiste, ki se želite izobraževati

* in za tiste, ki sami izobražujete

svetovalni kotiček ACS

